

พ.ศ. 2538

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแบบแผนการดำเนินชีวิตและภาวะโภชนาการในผู้สูงอายุ
อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

FACTORS RELATED TO LIFESTYLE AND NUTRITIONAL STATUS
OF THE ELDERLY IN TRAKARNPHUTPHON DISTRICT UBONRATCHATHANEE PROVINCE

ภาควิชาการ
จก
.....
.....

มลณี ชูเนตร
๙

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาการระบาด

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2538

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับแบบแผนการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ โดยใช้การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ พบว่า ความเพียงพอของรายได้และความรู้ด้านโภชนาการมีความสัมพันธ์กับแบบแผนการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรของแบบแผนการดำเนินชีวิตได้ประมาณ ร้อยละ 12

ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของผู้สูงอายุ พบว่า ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การมีโรคประจำตัว แบบแผนการดำเนินชีวิตด้านการบรรลุเป้าหมายในชีวิต ด้านการช่วยเหลือพึ่งพาระหว่างกัน ด้านการจัดการกับความเครียด ด้านการออกกำลังกาย ด้านการรับประทานอาหารและแบบแผนการดำเนินชีวิตโดยรวม มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพและปัจจัยการสนับสนุนจากภาครัฐด้านโภชนาการ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของผู้สูงอายุ

จากผลการศึกษาดังกล่าว จะเห็นว่า ภาวะโภชนาการของผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์กับหลายปัจจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยแบบแผนการดำเนินชีวิต ดังนั้นการที่จะส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีภาวะโภชนาการที่ดี จะต้อง มีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ดีด้วย อันได้แก่ การมีจุดมุ่งหมาย และมีความพึงพอใจในชีวิต การรู้จักมีส่วนร่วมที่ดีกับบุคคลที่อยู่ร่วมในสังคม มีพฤติกรรมที่ผ่อนคลายความเครียด และรู้จักการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ อันจะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีภาวะโภชนาการที่เหมาะสม มีร่างกายที่กระฉับกระเฉง สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่างๆได้ด้วยตนเอง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและมีอายุที่ยืนยาว นอกจากนี้ในส่วนของการประเมินภาวะโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ มีข้อเสนอแนะว่า ควรจะมีการนำเอาวิธีการประเมินภาวะโภชนาการที่เรียกว่า Mindex-demiquet มาใช้ให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น

Thesis Title Factors related to Lifestyle and
 Nutritional Status of The Elderly in
 Trakarnphutphon District Ubonratchathanee
 Province

Name Malulee Chunate

Degree Master of Science (Epidemiology)

Thesis Supervisory Committee

 Prasert Assantachai, B.sc., M.D., M.R.C.P. (U.K.)
 Roongrote Poomriew, M.P.H., Ph.D.
 Peera Krugkrunjit, B.sc., M.S. (Biost.)

Date of Graduation 16 January B.E. 2538 (1995)

ABSTRACT

Relationship between lifestyle factors and nutritional status among the Thai elderly in rural area is the main interest in this thesis study. Four hundred elderly people living in Trakarnphutphon district, Ubonratchathanee province were recruited and interviewed at their own homes from 15th May until 10th August 1994. The new anthropometric parameters specifically designed for the elderly people i.e. Mindex and Demiquet are also employed as the nutritional status indices. The statistical analysis using SPSS program involves frequency, percentage, mean, median and standard deviation for descriptive study while One-way analysis of variance, Kruskal-wallis test, Chi-square test and Multiple Classification Analysis (MCA) for analytic study regarding the relationship between each independent factors.

The results reveal that the majority of the subjects (78%) have a fair living quality in term of Pender's composite lifestyle score. When each of the six dimensions is separately considered, 61.8%, 66.5%, 69.0%, 56.8% and 62.2% of the total subjects get the scores of self-actualization, health responsibility, stress management exercise and eating habit respectively falling within medium range. On the other hand, 66.5% of the subjects gain the high score of interpersonal support dimension.

Regarding the factors directly determine the pattern of living of the elderly by using the power of multiple classification analysis (MCA), the appropriate financial status and background knowledge on nutrition are statistically significant to determine the lifestyle of the elderly with 12 % relationship explaining the variation of the whole lifestyle score.

The following factors are found to be statistically significant correlated with the nutritional status of the elderly: activities of daily living, the underlying illness, self-actualization interpersonal support, stress management, exercise, food pattern and finally the whole scores of lifestyle. However, health responsibility and government support on nutrition do not influence the nutritional status of the subjects.

In conclusion, the nutritional status of the elderly depends on various factors especially their lifestyle. The ideal lifestyle bringing the good nutritional status to the elderly found by this study includes self-actualization, good social communication, effective stress management, correct eating habit and regular exercise to maintain their activities of daily living. Moreover, the new anthropometric parameters i.e. Mindex and Demiquet would be verified further for the use of nutritional assessment of the Thai elderly.